

MAGYAR HÍR- LAP

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Director și redactor responsabil:
dr. Paál Árpád

Proprietar: TIPOGR. SPT. LADISLAU S. A.
Nral de inscriere in Reg. Publ. periodice — Tri-
bunalul B'hor, secția III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938

Primcolaborator: **dr. Gyáriás Elemér**

A lengyel nemzetnevelésügyi miniszter látogatása Romániában

Csütörtökön érkezik meg a fővárosba. — A látogatás alkalmából a minisztert díszdoktorrá avatják

Bucuresti. Saját tud. *Franasovici*, Románia varsói nagykövete, aki nemrég mutatta be megbízólevelét a lengyel köztársasági elnöknek, e héten a fővárosba érkezik.

Szintén e héten, csütörtökön délután 4 óra 40 perckor Bucurestibe érkezik *Svetovolszki* lengyel nemzetnevelésügyi miniszter, hogy visszaadja a látogatást, amelyet tavaly *Anghelescu* volt nemzetnevelésügyi miniszter tett Lengyelországban.

A lengyel miniszter négy napot tölt Romániában. A Splendid Parkban fog meg szállani, azután bejegyzi magát a királyi palota látoga-

tási könyvébe, este hatkor megbeszélés lesz a két ország nemzetnevelésügyi miniszterei között, majd megkoszorúzza az Ismeretlen Katona sírját s este díszvacsora lesz a külügy-minisztériumban. Másnap, 17-én a vendég-miniszter meglátogat néhány fővárosi iskolát s délből kihallgatáson fogadják őt a király. Délután a Román Tudományos Akadémia díszülést tart a tiszteletére, majd látogatást tesz *Anghelescu* királyi tanácsosnál. Negyed kilenckor rádióbeszédet mond, kilenckor vacsora lesz a lengyel nagykövetségen. Szombaton a bucaresti egyetem díszdoktorrá avatja. Vasárnap kirándulást tesz a Prahova völgyébe.

A gátszakítások óriási rombolásai a Sárga-folyó vidékén

Százezer halott az áldozat. — Az árvizokozás nagyobb részt a kínai lakosságot sújtotta. — Kétség fér a hirasításokhoz

Sanghaiból jelentik: Az átszakított gátak vidékén elborított többszáz kilométer területen a hatalmas vízáradatnak legalább 100.000 halottja van. A halottak között, természetesen, rengeteg a kínai is, főleg a polgári lakosság köréből, akik még kevésbé tudtak elmenekülni, mint a japánok, akik ellen a kínaiak az áradást irányították. Növeli a borzalmakat, hogy a hatalmas esőzések még egyre duzzasztják a szabadjárta engedett Hoang-ho és mellékfolyóinak vizét és így óránként 4 kilométeres sebességgel egész tartományt árasztanak el a hatalmas víztömegek.

(A fenti távirat már tisztázza azt a tegnapi táviratunkat, mely a Jangce-folyón való gátszakításokról szólt. Ehhez a tegnapi táviratunkhoz megjegyzést is fűztünk, hogy annak a helyrajzi adatai téveseknek látszanak, mert a Jangce-folyó 500 kilométerre van a jelenlegi japán-kínai hadműveletek területétől. Azt is jeleztük, hogy a Hoangho-folyó gátjairól lehet szó, de az itteni gátszakítások főképpen a Csengcsau körüli kínai hadsereg zúdítják a vizeket. Most is kérdéses, vagy mindenesetre további megerősítésre és tisztázásra szorul, vajjon a kínaiak saját maguk ellen végbevihették-e ilyen nagymértékben az árvizokozást? Ezzel összefüggésben figyelemre méltó a Havas-ügynökség alábbi távirata, mely még csak föltételelesen beszél arról, hogy a gátszakítások milyen romboló következményeket idéznének elő. Kérdés, hogy nem ez a távirat módosult-e át hírszolgálati irodák további adásaiban a fenti táviratszöveggé, mely már bevégeztett ténnyé tette, ami a Havas-táviratban még csak olyan tervezettként hangzik, melyre a kínaiak is vonakodva gondolnak. Az illető Havas-távirat csak június 10-iki keleti és a következően

hangzik:)

Sanghai. Hankauból közlik, hogy a legutóbbi héten a japán különítményeknek a Lunghai-vasut mentén való előhaladása újabb akadályba ütközött. Ugyanis egyes kínai különítmények a június 3-iki visszavonulás alkalmával Cseceu és Csunvu között egyes gátakat szétromboltak s ezzel óriási áradásokat okoztak. Valószínűleg a Hoanghon (a Sárga-folyó) más gátakat is szétszakítottak, azonban ez a taktika semmiesetre se járhat teljes sikerrel, mert a kínai árvizes időszak először csak július hóban kezdődik. Abban az esetben, ha a Hankaúra irányuló japán előnyomulás nem a legnagyobb gyorsasággal történik, — ami nem valószínű. — akkor ezek az árvizokozások a kínaiak védekezésében fontos szerepet fognak játszani. Ismeretes, hogy századok óta folyik a gátrendszerek erősítése a pusztító árvizek ellen, melyek miatt éppen a Sárga-folyót mindig úgy tekintették, mint Kína átkát. Tehát a gátrendszer erősítése éppen itt volt a leggyakoribb. Abban az esetben, ha a Sárga-folyón (Hoanghon) és mellékfolyóin, a Kék-folyón és Huajon a gátakat szétrombolnák, az egész Honan-tartomány alföldje borzalmás mocsárvidékké válna, amelyben a japán előnyomulás legfontosabb tényezői, a gépesített hadoszlopok el kellene hogy süllyedjenek s ki nem kapaszkodhatnának. A kínaiak mindenesetre azt sem tiltkoznak, hogy a gátak szétrombolása ezen a sűrűn lakott vidéken élő kínai parasztok százezreinek a halálát okozná

Az új kézművesség

(S. I.) — A magyar kézművesség csodálatraméltó sikert aratott a berlini nemzetközi kézműipari kiállításon: 61 nagydíj közül 7 jutott a magyar kézművesek teljesítményének. A csaknem tízszer nagyobb számú németesség állott a díjazottak élén, összesen 9 nagydíjjal; ebben pedig bennefoglaltatik az a figyelem, mi nemzetközi kiállításokon mindig kijár a vendéglátó gazdának. A főbbi 22 kiállító állam mind csak ezeket következett: az olaszok, svédok és lengyelek 4—4, a belgák, bulgárok, dánok, észtek, finnnek, délszlávok, lettek, litvánok, norvégok, svájciak és csehek 2—2, az angolok, románok, bolíviaiak, danzigiaiak és luxemburgiak pedig 1—1 nagydíjjal. A nagydíjakon kívül számos egyéb érem és kiténtetés is volt. Ebben a sorban szintén a németek vezetnek 166 díjjal. A második helyen itt az olaszok állanak 56 díjjal, a magyarok pedig 42 díjat kaptak s ezzel a harmadik helyre kerültek. A csehek 41 díjjal a 4, a lengyelek 33 díjjal az 5. helyre kerültek.

Ez a rendkívüli magyar siker újra felhívja figyelmünket az ősi kézművesség újjászületésére és mindarra, mit ez a jellegzetesen korszerű folyamat jelent.

Félszázaddal ezelőtt szinte valamennyi szakmabeli tudós, az élen persze a különböző rendű és rangú materialistákkal egybehangzón azt jósolták, hogy a kézműipar végképpen halálra van ítélve s helyét mindenütt a gép foglalta el. Hogyan is használható volna egyebet, mint géppel készült portékát a gépember, akiről álmodoztak, eljövetele érdekében pedig készek voltak mindent feláldozni. A vallást csakúgy, mint a nemzetet, a családot és a hagyományokat nem kevésbé: egyszerűval mindent, amiben a maga egyéni életét élő ember a szériában gyártott portéka szellemétől különbözik.

A nagy gazdagság és a sokféle tudás azonban, mit ez a materialista korszak az anyag imádatában előteremtett, éppen ellenkező hatással kezd járni, mint ahogyan azt általában gondolták és számtalanszor jósolták. Mihelyt a jólét emelkedni, a civilizáció pedig szélesebb rétegekben terjedni kezdett, a mohóság alábbhagyott, a rohanás a javak birtokáért megcsendesedett: az emberek, mintha kezdenének ráeszmélni, hogy az anyag egyedül — akármilyen sok és sokféle is legyen — még nem minden. Ebredezni kezd újra az érdeklődés minden téren az eszmei iránt, a politikában éppen úgy, mint a tudományokban és a gazdasági életben s magában az anyagban is az eszmeit keresi az, ki valóban már az új kornak a fia: nem elégszik meg már a hasznossággal és az olcsó ár sem dönti el többé egyedül a kérdést, hanem keresi benne a szépet, az eszmeit, a gondolatnak a kifejeződését s mert ezt nem tudja másképpen elképzelni, a közvetlen kapcsolatot keresi benne — az emberrel.

Az új kézművesség ugyanazon a vonalon halad új tájak felé, mint a fasizmus, a nemzeti szocializmus, meg a többi új állami és társadalmi rend, melyekben világért sem a diktatúra a lényeg, hanem a társas élet két alap-elemének — a nacionalis és a szocialis szükségeknek — összetétele, a nagy szintézis, melyben az élet áradásának két ága, mely eddig külön haladt, torlódtott s örvénylett, most egyetlen hatalmas hajózható és hasznosítható

folyamattá torkollik össze.

Az új kézművesség is összetétel, összetétele mindannak, amit a gép jobban és pontosabban tud a kéznél s azoknak az egyéni művészi vonásoknak, amiben a gép sohasem tudja elhagyni a lélek vezette kezét. Az anyag, mit a gép tökéletesen és gyorsan megmunkált, lelket, külön életet kap a kézműves ízléséről, melyet egyéni élmények formáltak, eszmények hajtanak.

Nem véletlen ez a rangsor, mellyel a berlini kézműves világkiállítás végződött. Azok a népek állnak az élen, melyek az élet egyéb területein is az összetételek új útját járják. Ennek az összeállításnak próbája is van: azok a népek, melyek még a materialista valóságok térségein mozognak, kézművességükkel alig tudtak eredményt elérni.

Lehet, hogy kissé korai ítélet ez. Bizonyosnak látszik azonban, hogy a társadalmi fejlődés a hasadások, ádáz belső ellentétek és különválások korszakából az integrálódás mozzanatába lépett.

A magyarságot mindig jellemezte az a ragaszkodás, mellyel a hagyományok mellett kitartott: olyannyira, hogy ez olykor maradiságnak, sőt elmaradottságnak tetszett. Ha az is lett volna, most az újkorban nagy előnyre válik, hogy ez a fékező erő nem engedte túlságosan mélyre a hasadást, a különböző eszmévilágok és társadalmi osztályok szembekerülését, vagy teljes eltűnését. A hátrány, most előnyre válik, mert megkönnyíti az új világ megértését s az alkalmazkodást hozzá.

Nem érdektelen ez a fejlődési folyamat a nemzetiségek szemponjtából sem, melyeknek szétszórtnan, tömegesül nélkül kell más népek között élniük. Az új kézművesség lehetőségeket nyit meg előttük éppen ebben az országban, lehetőségeket, melyek még bekapcsolódhatnak a régi kézművesség hagyományaihoz s új életre kelthetik a nagy eredményeket, melyeket azzal a régi korokban elérték. Ha körülnézünk városainkban, nem egy jelét látjuk annak, hogy ez a folyamat már meg is indult.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Nyugati légáramlás, sok felé újabb eső, záporosó, zivatar. Egykét helyen jég is lehet. A hőmérséklet nyugaton már nem változik.

Vásározók

Írta: Dövényi Nagy Lajos

Az anatóliai kalmárok drága végháronyokat teremtettek a sátorok alatt, s a budai zsidó pénzváltók is kirakták már asztalaikra az ezüst pénzárakat, török pénzeket, velencei duplaaranyakat. Megkezdődött a szolnoki sokadalom, a vásár népe nyüzsg, akár a méhkas, bocskoros parasztoi, tarkakaftános törökök, hosszuszakallu zsidók szerencsenyek szinte tapossák egymást. A lajdaiban, lacikonyhákban sütik már a húst, kibontották a méheseres hordókat, s a töröksipos is próbálgatja szerszámát.

A széles sátor-utcákban, az embergomolyag közepén, a felvert porban janicárok sétálnak, turbánjuk mellé tűzött fakanállal, kezükben a nyolcágú szijostorral. Megint veresbugyogós csaszok, akik a helypénzt eszedik, s a cédulaház mellett ott ül már a vásárbíró kádi. Körülte lőről-szállított iszphájiák az agájukkal. Vannak vagy nyolcvan. Ők ügyelnek a sokadalom rendjére s őrzik a vásárt, mert bizony, a kalmárok élete cseppet se biztonságos. Megeshetik, hogy valamelyik magyar végházból egyszerre csak itt teremnek az átkozott lovas hajdúk, s akkor a becsületes kereskedőnép nézhet a portékája után, de a zsidó pénzváltóknak se igen marad mit számolni a vásár után. Még jó, ha fejük beverése nélkül menekülnek.

A janicárok s a csaszok hát járják a sátorvárost, az iszphájiák pedig unatkoznak a cédulaház mellett. Olykor egyik-egyik felveti magát a lóra, körülszárguldi a sokadalmat, iszik egyet valamelyik lajdaiban, aztán visszatér.

Jó vásár a szolnoki vásár. Istanbulból, de még Brusezból s Bagdadból is elvetődnek ide különböző-különböző kalmárok, fegyvereket hoznak,

Rendelet törvény a román állampolgárság elvesztésének újabb lehetőségéről

Aki külföldön propagandát segít elő a román állam ellen elveszti állampolgárságát

Bucuresti. Saját tud. A király szerdán dekretumot írt alá a külföldön tartózkodó román állampolgárok honosságvesztéséről. Eszerint az állampolgársági törvényben felsorolt eseteken kívül elveszti román állampolgárságát az a külföldön élő román állampolgár is, aki olyan cselekmény elkövetésében, vagy bűnrészességében vétke, amely alkalmas arra, hogy az ország belső rendjét megzavarja, vagy pedig ha az ország iránti hűségkötelezettséget megszegve, megsérti a román érdekeket és kisebbíti Románia jó hírét és tekintélyét. Az ország iránt köteles hűség megszegésének szá-

mit már az a tény is, ha az illető megkönnyíti a Románia elleni ellenséges propagandát.

A honosságvesztést minisztertanácsi határozat mondja ki s ennek nincs hatálya az illető feleségére és gyermekeire. Az illetékes miniszter kérheti a volt román honos legutolsó lakóhelyének törvényszékét, helyezze kényszer ügykezelés alá a honosságát veszített román állampolgár vidéki ingatlan javait, amit a telekkönyvbe is bejegyeznek. Az átírás időpontjától kezdve azokkal a volt tulajdonos nem rendelkezhetik, a vidéki ingatlanjavarukat bíróság felszámolja.

Megjelent a lapok anyagi forrásainak ellenőrzéséről szóló törvény végrehajtási utasítása

A szakmai egyesületek kiadványai nem esnek az intézkedések alá

Bucuresti. Saját tud. Megjelent a lapok anyagi forrásainak ellenőrzéséről szóló rendelet törvény végrehajtási utasítása.

Eszerint az országban megjelenő időszaki lapok tulajdonosai csak román állampolgárok lehetnek. Ha társaság adja ki a lapot, akkor a részvényesek és más részesek csak román állampolgárok lehetnek, tekintet nélkül népi származásukra. Ugyancsak román állampolgárok kell, hogy legyenek a lap tulajdonos társaságok igazgatói, adminisztrátorai, cenzorai. Ha az időközi közlemény évente 30-nál kevesebbszer jelenik meg, a tulajdonos lehet fizikai, vagy jogi személy, ha az időközi közlemény évente legalább harmincszor megjelenik, tulajdonosa egy társaság lehet, amely mint részvénytársaság, vagy mint közkereseti társaság létesült és amely csak lapkiadással foglalkozhatik. A társaság részvényeinek névben szólóknak kell lenniük. Ugyanaz a társaság lehet

több időszaki közlemény tulajdonosa. Lehet egyidőben tulajdonosa olyan közleményeknek, amelyek évente több, mint 30-szor és amelyek évente kevesebb, mint 30-szor jelennek meg. Tilos a lap tulajdonos társaságoknak más vállalkozásokba fogni, mint a fentebb említett és a tulajdonukat képező lapok kiadása. Ha a társaság egyuttal kiad is, a fent jelzett vállalkozásokon kívül, csak kiadói műveletekkel foglalkozhatik.

A szakmai egyesületek által kiadott közlemények nincsenek alávetve a fenti megszorításoknak. A lap tulajdonos társaságok, amelyek közleményei legalább évente 30-szor jelennek meg, kötelesek első számukban közölni az igazgatótanács tagjainak nevét s azon részvényesek neveit is, akik az alaptól legalább egy tizedét bírják, ugyanezt minden évben 15 napon belül a közgyűlés után.

szépművi kardokat, ezüsttel megírt bronzpajzsokat, szőnyegeket, bársonyokat, asszonyoknak való ékeségeket, fülöngyöket, násfát, a szerencsenyek meg vitézek kenekedésére való oroszlanzsírt, akitől bátor lesz és rettenthetetlen a harcos ember. S vannak jóvendőmondók, megintelen csepürágó szemfényvesztők, azután fölös számmal láncot hurcolászó rabok. Ezek többnyire magyarok. Hittre kibocsájtotta őket valamelyik basa, hogy összekoldulják a sarcukat, s most járják hajadonfótt a sokadalmat, hosszúra nőtt szakállal, torzonborz hajjal. Olyik húsz-harminc forintot is összeszed az atyafiságtól, meg a gyengébb szívű vásároló népektől.

Délre már nagy hujjával mulatoznak a sokadalmasok a lajdaiban, a kalmárok berekednek, elfáradnak, lerogynak a lajdaikra s a nyakuba akasztott bőriszakban számolják a pénzt. A por mind sűrűbb lesz a vásár fölött, a nép mind temételetlenebb, s a kedv harsogóbb. A cédulaház mellett vaskondérban birkát főznek az iszphájiák, s röhögő sokaság gyűlik össze egy cigány körül, akinek talpára valami tolvajság miatt harminc pálcát mért ki a kádi.

Jó vásár a szolnoki sokadalom.

Besenyőszeg alatt, a falu szélén, az árokparton, vén mocsári tölgy árnyéka alatt hever valami vándoremlék. Gunyája rongyos, oszmájából kikandikál a lába nagyujja, de az ágrulezakadt cseppet se busul állapotján, mert dudorászik magának. Valami virágéneket kántál félkönyökére ereszkedve, s éppen pipát töm. Közben azért fél szemmel felfelé ügyel északnak; úgy látszik, vár valakit.

Nem türelmetlen, pedig reggel óta itt van már, s most olyan rövid az árnyék, hogy bizonyosan dél lesz hamarosan. Csak akkor ugrik fel a fűből, mikor messziről hirtelen porfelleget kavartok, s a porból, vagy valami sűrű ködből, lovasok bukkannak elő. Nekitámaszkodik a fa dere-

kának s úgy várja bé az érkezőket.

Katonák azok. Katonák az egri végházból, s huszonöten vannak, Györke Balázs főlegény vezeti őket. Hogy odaérnek a rongyosnak. Feltekintik szakadt gunyáját, avitt oszmáját, tenyérrel nagyokat ütnek a lapockájára s nevetnek. Hozzájuk tartozik.

Keveget beszélgetnek, a rongyos magyaráz, miközben egy vezetékli nyeregkapájáról kardot akaszt le, derekára köti, aztán mindnyájan nyeregbe fordulnak, s toronyiránt sebes ügetéssel haladoznak Szolnok felé.

Az iszphájiák megunták már az ácsorgást a cédulaház előtt a napon, s elvegyültek a sokadalomban. Ki a lajdások sátrában telepedett meg, s hajtogatja a próféta által erősen tilalmazott bort, ki a fegyveres kalmárok körül forgolódik, s próbálgatja a hajlékony damaszkuszi kardokat, ki meg az oroszlanzsírt áruló szerencsenyeket keresi meg. Mert béke van ugyan, de azért nem árt, ha ilyen háborús szerek is találhatók a katona iszphájiában. Sose tudja az ember, mikor lesz rá szükség. Néhányan a csepürágó bódéknál kötöttek ki s bámulják, ahogy a komédiások nyelik a kardot, csavarják nyakuk köré a lábukat s mivelnek még százféle unaloműző praktikákat.

Azon riadnak csak meg, hogy a vásár monoton lármasán túl, valahonnét a Tisza felől egyszerre pokoli zivajg kerekedik, asszonyok sikoltoznak, s a nép elkezd ömleni sűrű gombolyagokban.

— Itt vannak! Itt vannak! — süvit egy nagy szakállu pénzváltó s kétségbeesetten kapkodja össze a kis asztalra rakott dénárjait, aranyait, török ezüsterjeit.

— Katonák!... Hol vannak az iszphájiák!...

— Az egriek!... Az egriek!...

— A várba! Lovon menjen valaki a várba — harsognak kétségbeesetten a kalmárok kiáltásai.

Az angol alsóház a spanyol kikötőbeli hajóbombázásokkal foglalkozott

Chamberlain miniszterelnök megtorlásra alkalmatlannak mondotta a bombázásokat. — Ismételten intette az angol kereskedelmi hajókat, hogy saját kockázatukra teszik, ha támadásnak kitett kikötőkbe mennek

A burgosi kormány javaslatot tett, hogy a hadiszállítmány nélküli hajók hogyan kerülhetik el a bombázást

Londonból jelentik: Az angol alsóházban Attlee őrnagy kérdést intézett a kormányhoz a spanyol kikötőkben angol hajókat ért bombatámadások ügyében. Chamberlain azonnal válaszolt és többek között a következőket mondotta:

— Április óta a spanyol kikötőkben összesen 22 angol hajót ért légitámadás. A 22 hajó közül 11 elsüllyedt, vagy súlyosan megrongálódott. Feltehető, hogy több ízben a légitámadás célja ezeknek a hajóknak elsüllyesztése volt. Foglalkoztunk ezeknek a támadásoknak ügyével és alapos megfontolás után megállapítottuk, hogy ez a kérdés merőben más elbírálást kíván, mint a nyíltengeri búvárnaszád-támadások, amelyek egyébként hadihajóink fellépése folytán már megszűntek. Az ilyen kikötői támadások ellen csak úgy lehet védekezni, hogy az ugyanabban a kikötőben horgonyzó hadihajók léghárító ágyúit tüzelésnek a repülőgépekre. Ez pedig a gyakorlatban a kikötők védelmében való részvételt és ezzel a polgárháborúba való közvetlen beavatkozást jelentené. Mielőttük a megtorlások lehetőségét is, de megtorlásokra most nem kerülhet sor. Viszont — mondotta a miniszterelnök — határozott eredményt ígér a következő két terv. Az egyik az, amelyik szerint biztonsági körzetet kellene kijelölni a semleges hajók számára az egyes kikötőkben. A másik terv, amelyet a burgosi kormánytól kaptunk, azt ajánlja, hogy

jövőben az angol kereskedelmi hajók csak egy meghatározott kikötőbe fussanak be és abban a kikötőben semmi légitámadásnak ne legyenek kitéve. Viszont ez a kikötő nem használható

össze-vissza, de senki se tud már semmi okosat kitalálni. Az anatóliai kalmárok, a budai zsidók, a szerencsények portékáikat kapkodják, jajgatnak, összekavarodott az egész sokadalom, csak a bocsorog parasztlak állnak nyugodtan a megvadult népség között, s olyik nem állal mosolyogni sem. Az iszpáhiják korbáccsal, karddal, lánccsal nyelnek vernek maguknak utat a cédulához felé, mire azonban lovakhoz érnek, a sokaságon keresztül, a lovak már sehol sincsenek, a kádi pedig ott hörög a földön, s fején csákánnyal vert sebből ömlik a vér.

A megbolondult vásári nép fölött itt is, ott is imbolyog egy-egy lovas, rikoltozva, kardjával hadonászva, s teremt akkora rémületet, mintha az utolsó ítélet órája következne volna el.

A többiek meg a kalmárok sátorára csaptak le, halomba hányják a drága bársztyokot, végpöcsztöket, arany-ezüst marhát, fegyvereket, mások a pénzváltók szakállát cibálják, míg csak azok bő bugyogóik zsebéből, keblükre rejtett zacskókból elé nem adják mindenüket.

Parasztzsekereknek vernek utat ostorral a gomolygó nép közt, a szekerekbe tarka összevisszaságban hajigálják a zsákmányt, s aztán közrevágnak a lovaknak: hajrá, amerre az ég szöke!

Két-három iszpáhija, vásárörző granicsár, veresbugyogós csauz kettéhasított fejjel ott maradt a porban, s mire valaki csakugyan larmát üt a várban, onnét leviharzanak vagy három turmában a segítséget hozó török lovasok, az egierek már a porát is elfujta a szél.

Volt eszük, hogy egyenesen a révhez fussanak zsákmányukkal, aztán által a Tiszán. A török révész, akinek nyakát, mellét karddal csiklandozták, míg áthaluzta őket a vízen, szijakkal alkalmasan megkötözték, s aztán a part mentében elcognak észak felé.

Hajnalra nótázva fordulnak be az egri vég-ház okapuján

arra, hogy oda hadianyagot, vagy hadicélakat szolgáló árut szállítsanak. Ennek a feltételnek betartását nemzetközi bizottság ellenőrizné.

— A haditerületekre eső kikötőkben csak akkor tudnánk hajóink védelmét biztosítani,

A HABZÓ FOGPÉP

Minisztertanácson foglalkozott a kormány a kisebbségi kérdéssel

A kisebbségek ügye más miniszteri megbeszéléseken is szóba került

Bucuresti. Saját tud. A patriarchian miniszteri értekezlet volt Miron Cristea elnöklével. Résztvettek: Colan püspök, nemzetnevelésügyi miniszter, Armand Calinescu belügyminiszter, Argesianu tábornok, honvédelmi miniszter, Petrescu Comnen külügymi-

niszter. A megvitatásra került kérdések között értesülésünk szerint szerepelt a kisebbségi kérdés is, amely egyébként az utóbbi időben minden minisztertanácson és miniszteri értekezleten beható megbeszélés tárgyát képezi.

Lengyelország védőszentjének átszállítása Rómából Varsóba. Bobola Szt. András hamvait tudvalevően Rómából Varsóba szállították. Bobola Andrást Lengyelország védőszentjének nyilvánították. Képünk a szent földi maradványainak a római pályaudvarra való ünnepélyes átszállítását mutatja

— folytatta, — ha magunk is résztvennénk az ellenségeskedésben. Ez pedig arra vezetne, hogy a harcok a jelenlegi spanyol határokon messze túlterjednének. Ezért újra megismétlem az angol hajókhöz intézett ismételt figyelmeztetésemet, ha a hajók a támadásnak kitett kikötőkbe futnak be, azt csak a saját kockázatukra tehetik. Az angol hajók elleni gyakori támadások azonban nem történhetnek meg a baráti viszony súlyosabb veszélyeztetése nélkül, amit pedig a burgosi hatóságok — többszöri kijelentésük — fenn akarnak tartani.

A CSEHSZLOVÁKIAI HELYZETBEN JÓ KILÁTÁSOK VANNAK

A továbbiak során Jones képviselő kérdést intézett Chamberlainhez a csehszlovákiai helyzetre vonatkozólag. Chamberlain így válaszolt:

— Örömmel jelenthetem, hogy Hodzsa és Henlein találkozására óta a két fél érintkezésben maradt egymással. A községi választások utolsó napja komolyabb incidens nélkül folyt le. A prágai angol követ Hodzával és Kroftával folytatott ismételt megbeszélései során hangzott annak fontosságát, hogy mindenre kiterjedő és maradandó elrendezés jöjjön létre Csehszlovákiában, mégpedig a szudéta-német párttal folytatott tárgyalások útján. Remélem, hogy a jóindulat, amelyet mindkét fél tanúsít, végre eredményre vezet. Szükséges azonban, hogy ezek a kényes és nehéz tárgyalások megfelelő légkörben folyjanak le és mindkét oldalon a legnagyobb megértést és megegyezési hajlandóságot tanúsítsák.

COLECTURA OFICIALĂ

ÉS A VIDÉKI POSTAHIVATALOK
SORJEGYÁRUDAI

A következő nagy nyereményeket nyerték e sorsjegyárudánál az e hó 15.-iki nagy húzásokon:

Lei 1.000.000 No. 54947, seria II., III. Braila
" 400.000 " 1659, seria III. Chisinau
" 400.000 " 54134, seria III. Valcea.
" 400.000 " 45619, seria III. Chisinau.
" 200.000 " 58867, 28014, 58867 Cluj,

28014, 66013, 7705 Oradea

41126, 66015, 6966, 7705 Timisoara,
28014, 50471 Arad.

Valamint 42 db 100.000 Leies Cluj, Oradea,
Arad, Marghita, Timisoara stb. városokban.

Látszanak bizalommal nálunk!

A szerencse biztosan meglátogatja Önt a nyár folyamán, ha a **Colectura Oficială** és a vidéki postahivatalok sorsjegyárudáitól vásárolja sorsjegyét.

Oradea, B-dul Regele Ferdinand No 11, Palatul Casei Naționale

Negyvenmillió család és vétkes ügykezelés címén bünvádi följelentést tett Timisoara városa felfüggesztett főmérnöke ellen

Timisoara. Saját tud. A város bünvádi följelentést adott be az ügyészségen Suciu Adrian városi főmérnök ellen, akit a politikai pártok feloszlata idején felfüggesztettek állásából. A följelentésben azzal vádolják Suciu főmérnököt, hogy a város megkárosításával tehénészetet és sertéshizlaldat állított fel. Janova község közelében, egy birtokot a városból elvont anyagokkal szerelt fel, egy hatholdas birtokot család módjára kezelt törvénvtelen módon építkezési pénzeket inkasszált s végül a városi kötelep bérlegvezékén nemlétező alkalmazottakat szerepeltetett. A város

a főmérnök által okozott kárát negyven millió leire becsüli. A följelentés adatai szerint Suciu egy Jon Jon nevű rokonának a hamisított bérlis-ták révén kitenvenhatezer leit juttatott, Crasmariu nevű volt mosnital községi bíró napszámós címén pedig százhatvan ezer leit kapott. Többek között azzal is vádolják a főmérnököt, hogy egyes középítkezéseknél illetéktelenül nagyobb összegeket vett fel külön szakmunka címén. Ezek az összegek százhatvan ezer s négyszáz ezer lei közt váltakoztak

Castellon elfoglalása után a nemzetiek Valencia felé nyomulnak előre

Ubb térfoglalások a tengerpart vidéken. — Madridban és Valenciában a megadás mellett tüntet a lakosság

Salamancából jelentik: A spanyol nemzeti csapatok Castellon elfoglalása után tovább folytatják az előnyomulást. Megszállták Amazona várost és egy fontosabb magaslattal a Miaraz folyóig haladtak. Castellonban teljesen helyreállt a rend. A lakosság nagy örömmel fogadta a felszabadító nemzetieket. Madridban Castellon elfoglalásának híre keddre virradó éjjel után terjed el. Az utcán izgatott csoportok verődtek össze, tüntetések támadtak és a hákét éltették. Több helyen összejövetelre került sor. Egy rendőrt agyonlőttek. Valenciában a város kormányzója elrendelte, hogy a frontról visszatért minden katonának azonnal jelentkeznie kell, különben katonaszökevénynek tekintik és hadbírótság elé állítják. Az éjszaka folyamán Valenciában röpcédulá-

kat terjesztettek a következő szöveggel: „Elég a háborúból, a város átadását követeljük!”

**A KÖZTÁRSASÁG ÜGYE ELVESZETTNEK
TEKINTHETŐ, — MONDJA A SPANYOL KÖZ-
TÁRSASÁGIAK KÜLÜGYMINISZTERE.**

Párizsból jelentik: A „Matin” értesülése szerint Del Vayo spanyol köztársasági külügyminiszter kedden hosszas megbeszélést folytatott Szovjet-Oroszország és Mexikó követeivel. A külügyminiszter felkérte a két államot, hogy azonnal segítsék meg a köztársasági Spanyolország haderejét, mert különben a köztársaság ügye elveszettnek tekinthető. Azana elnök kijelentette, hogy a helyzet válságos és nem titkolható tovább, hogy Valencia veszedelemben forog.

Szenvedéseim majdnem 20 évig tartottak...

írja többek között Olariu János, Cluj, Str. Petrovici 7., majd így folytatja: „... a hosszú éveken keresztül nagy gyomorfájdalmaimtól, hála Istennek és a **Gastro D.** orvoságnak, valahára teljesen gyógyult állapotban írom e pár sort, habár megkésve, de köszönettel tartozom. Szenvedéseim majdnem 20 évig tartottak, a sok orvosság és diétázás az utolsó időben nem használt már semmit. Az újságban olvastam a **Gastro D.** cikket, magam is vettem egy üveggel, amelynek elhasználása után már éreztem javulást és így még 3 üveggel vettem, melyeknek használata után teljesen egészséges lettem, fogyaszthatok bármilyen ételeket. Ismételtlen mondom köszönetet gyógyszerész urnak és a **Gastro D.**-nek...”

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban, București, Calea Victoriei 124.

A magyarországi zsidó- törvény végrehajtását megkezdették

Az ügyvédi, mérnöki és orvosi kamarák nem vehetnek föl új tagokat

Budapestről jelentik: A kormány a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról szóló törvény végrehajtásának előkészítéseként rendeletet adott ki. A rendelet értelmében az ügyvédi, mérnöki és orvosi kamara tagjai sorába új tagokat felvenni a rendelet kiadásának napjától kezdve mindaddig nem lehet, míg az egyes kamarák a külön rendeletben meghatározandó szabályoknak megfelelően meg nem állapítják az egyes kamarák zsidó és nemzsidó tagjainak számarányát.

Gomb, — mint alibi

A hírhedt amerikai váláshistóriák sorában nem egyszer furcsa esetek adódnak. Ilyen volt egy csikágói gombgyáros története is. Felesége gyengéd barátságot kötött egy fiatal emberrel. A fiatalember szívesen elvette volna, azonban hiájával volt mindennemű pénzmagának. Mi történt hát? Az asszony haditeret szőtt. Elment egy virágzó csikágói intézményhez, amely kellő számú dollárért kifogástalan válókokokat gyártott, amíg le nem leplezték.

Pár héttel később a szerencsétlen és jámbor férj hibájából kimondta a bíróság a válást és így az asszony, illetve az ifjú pár havonta csinos kis summához jutott. A döntő bizonyíték egy fénykép volt, amely a férjet félreérthetetlen pozitívában ábrázolta egy long-islandi bár göröljével. Szegény férj persze nem tudta bizonyítani, hogy a kép nem róla készült.

Mialatt azonban a feleség második mézesheket élte, az ezérj nem nyugodott. Üzletén kívül nem érdekelte semmi, így hát teljes erővel dolgozhatott azon, hogy ártatlanságát napfényre derítse. Végre egy szép napon úgy érezte, hogy minden rendben van. Sokáig tanulmányozta a kérdéses fotográfiát. Azon bizony minden vágott. Csak... és itt jött a bökkendő. Ismeretes volt, hogy a gombgyáros, a szokástól eltérően, nem négy-, hanem csak háromlyukas gombokat gyártott. Az új gombok jobbnak bizonyultak. Ebből mi következik? Természetes, hogy ő saját maga nem viselhet más gombot, mint a saját kiváló patentjét. A fényképen ellenben négylyukas gombok voltak láthatók. Tehát a képen ábrázolt férfi nem lehetett ő.

Ettől a fontos megállapítástól nem volt hosszú az út odáig, hogy a kép és az ügy újra bíróság elé kerüljön. A képet megmagyarázták. Kiderült, hogy a férj fejét hallatlan precizitással belekopírozták a kompromittáló képbe. Az ítéletet visszavonták, a képet gyártó intézetet pedig hamarosan lefűltek. A gombgyáros mindezenkívül örülhetett, hogy az ügyön keresztül pompás ingyenreklámhoz jutott.

Beck lengyel külügyminiszter esztorzági útja

A francia külpolitikai félhivatalos az új semleges államcsoportosulást helyesli, de gyakorlati kivitelezését nehéznek tartja

Párizsból jelentik: A „Temps” vezető helyen foglalkozik Beck külügyminiszter tallini útjával és különösen azzal a tervvel, hogy Varsó—Helsinki—Bucuresti közti tengely körül új semleges külpolitikai államcsoport létesüljön, amelyről utóbb sok szó esett. A lap megállapítja, hogy elmélet szempontból örömmel kellene fogadni azt a szándékot, hogy a kis államok arcvonalát alakítsák, de a valóságban ez nehézségekkel jár. Egyrészt a cseh—lengyel feszültség miatt, másrészt azért, mert egyes balti államok Lengyelország befolyásának tultengésétől félnek. Mindenesetre hosszú lélekzetű tervről van szó, melynek a változó politikai helyzet szerint mindég más és más lenne az értéke.

Kerti ünnep a máltai lovagrend tiszteletére a budai királyi várban

Budapestről jelentik: Horthy kormányzó és felesége kedden délután a királyi palota kertjében teát adott a máltai lovagrend nagymestere és a rend Budapesten tartózkodó tagjai tiszteletére. A Málta Lovagrend nagymestere, Chigi herceg fél hatkor érkezett meg József királyi herceg, valamint Augusztina és Magdolna főhercegnők kíséretében. Jelen voltak továbbá a teán: Gabriella főhercegnő, Serédi hercegprimás, Imrédy Béla miniszterelnök, Széchenyi Bertalan gróf, a felsőház elnöke, Korniss Gyula, a képviselőház elnöke, a kormány valamennyi tagjai, Angelo Rotta pápai nuncius vezetésével a diplomáciai kar tagjai, feleségeikkel Keitel német birodalmi tüzérségi tábornok, a Máltai Lovagrend magyar szövetségének valamennyi tagjai és számos más előkelőség.

A városok csak abban az esetben szedhetnek illetékeket, ha ezért valami ellenszolgáltatást adnak

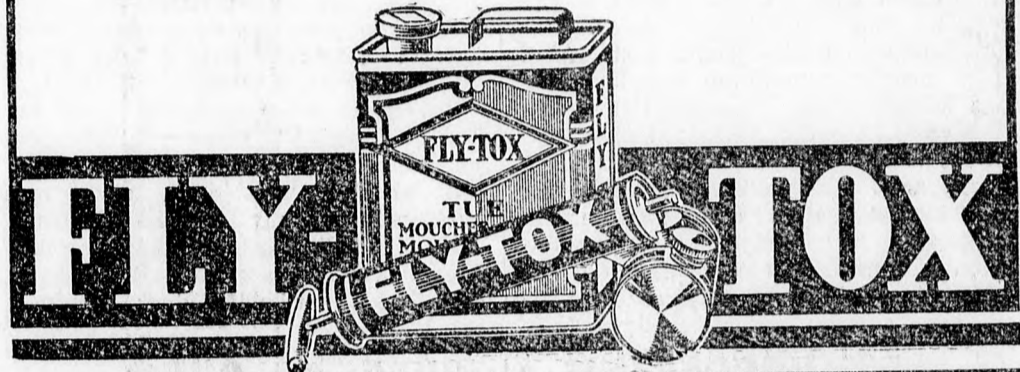
Pernyertes lett egy brasovi hentesárugyár a várossal szemben — A város díjtalanul köteles a fogyasztás alá kerülő élelmiszereket felülvizsgálni

Cluj. Saját tud. A brasovi városi tanács nagy költséggel modern vágóhidat építtetett és a horribilis építési költségek fedezése végett magas vágatási illetékeket léptettek életbe. A város egyik legnagyobb hentesárugyárának tulajdonosa, Reners Hugó nem akarta megfizetni a magas illetékeket és ezért a közeli Coidea községben saját vágóhidat állított fel és az ott levágott állatok húsát fel is dolgoztatta s mint kész árut szállította be Brasovba. A brasovi városi tanács, amidőn egyik legjobb fizetőjét elveszni látta, elrendelte, hogy Reners készítményeit egészségügyi felülvizsgálat végett szállítsa be a brasovi vágóhidra és onnan csak az egészségügyi illeték befizetése után hordhassa szét a városba. Reners ezt az intézkedést magára nézve szerelmesnek és jogtalannak találta és ezért keresettel fordult a cluj-i közigazgatási bírósághoz. A tábla most tárgyalta ezt a közigazgatási szempontból rendkívül érdekes ügyet és hegyt adva a fellebbezésnek, megsemmisítette a városi tanács határozatát azzal az indoklással, hogy a városok csak abban az esetben szedhetnek illetékeket, ha ezért valami ellenszolgáltatást is adnak. Jelen esetben a fellebbező nem kap semmi ellenszolgáltatást, nem veszi igénybe a vágóhidat, nem használja annak berendezéseit. Az a körülmény, hogy a város a hentesárukai közegészségügyi szempontból felülvizsgáltatja, nem vonhatja maga után semmilyen illeték felszámítását, mert közegészségügyi szempontból a városnak díjtalanul kötelessége a fogyasztás alá kerülő élelmiszereket felülvizsgáltatni.

AMELY HÁZBA
LEVEGŐ ÉS NAP JÖN BE
nem jön be az orvos..

mondja a nép! De ez a közmondás megfeledezett a legyekről, amelyek tömegesen jönnek be a nyitott ablakon, házát elárasztják baktériumokkal és veszélyeztetik egészségét az általuk terjesztett betegségekkel! Küzdjön a légyveszedelem ellen FLY-TOX segítségével!

Szigoruan bizalmas ujabb tárgyalások Hodzsa miniszterelnök és a szudétanemet párt megbizottai között

Masnik hadügyminiszter beszédet mondott, hogy a hadsereg sem akar háborút. — Angol ujságtudósítás a csehszlovákiai határerőd rendszeréről

Prágából jelentik: Hodzsa Milan miniszterelnök a szudéta-nemet párt megbizottaival kedden tárgyalást folytatott. A tárgyalás délután 5 óráig egynegyed 9-ig tartott. A tárgyalásokat ezúttal is szigoruan bizalmasaknak nyilvánították. Párhuzamosan a jogi szakértők is tanácskozást folytattak Prágában.

Prágából jelentik: A prágai lakosság részére rendezett honvédelmi tanfolyam befejezése alkalmából Masnik cseh hadügyminiszter beszédet mondott. Ennek során többek között kijelentette, hogy Csehszlovákiában senki sem akar háborút, tehát a hadsereg sem.

— Szilárd hitünk, — mondotta a hadügyminiszter, — hogy jó szándék mellett minden belső és külső ügyünk megoldható. Egyetlen vágyunk a béke. Sohasem jutott eszünkbe, hogy valakit fenyegezzünk, vagy kihívjunk. Egyetlen szomszédunktól sem akarunk semmit, távol áll tőlünk, hogy világnézeti táborba rendezkedjünk be, mely más világnézet ellen irányulna.

Prágából jelentik: Az ostravai „Morgenzeitung” közli a bostoni „Sunday Post” tudósítójának cikkét. A lap tudósítója egy cseh vezérkari tiszt vezetésével megtekintette a cseh határok mentén levő erődítési műveket. A cikk többek között a következőket tartalmazza:

Csehszlovákia 1600 kilométer hosszú határán nagy erődítési rendszert létesítettek. Az ismert Maginot-vonal építésénél szerzett tapasztalatokat a franciák a csehek rendelkezésére bocsátották s legkittünőbb francia műszaki mérnököket és tüzérségi tiszteket rendeltek szolgálattételre Csehszlovákiába. A Lengyelországból és Németországból Csehszlovákiába vezető utakat tömör cement-tömbökkel zárták el s a tömbök között szabadon hagyott üres olyan keskeny, hogy csak egyszerű személygépkocsi mehet át rajta. Az erődítési mű ezer acélerőd szakadatlan láncolatából áll s az erődműveket állandóan 70 ezer főnyi katonaság szállja meg, de szükség esetén ez a szám rövid idő alatt 250 ezerre emelhető. A földalatti kazamatákba külön vasuti kocsik futnak be és így a lőszer- és élelmiszer-ellátást hosszú időkre biztosíthatják a kazamatákban.

Három helyen csapott le a villám Satumaren. Saját tud. Hétfőn délután heves nyári zivatar vonult el Satumare felett. A zivatar alig tartott félóráig, de közben a villám három helyen is lecsapott. Villámcsapás érte a V. Lucaciu utca 11. számú házat, az ugyancsak ezen az utcán lévő Astra rádióüzletet és a Lomási fűrésztelepet. Szerencsére mindhárom helyen csak a rádió készülékek rongálódtak meg.

IDŐK SODRÁBAN

Az új japán kormány és politikája

Irta: Rády Elemér

Mintegy négy héttel ezelőtt a japán kormány felhivatalos lapjában, a Hocsí Simbunban, egy igen különös híradás látott napvilágot. A japán lap azt a hírt röptette világgá, hogy az új japán kormány likvidálni akarja a kínai háborút és a békés kiegyezés útjait keresi. Természetesen a különös hirdetés óriási szenzációt kellett a nyugateurópai és főleg az amerikai sajtóban és közvéleményben. Élénken kommentálták a Hocsí Simbun bejelentését és amikor a kínai csapatok néhány kisebb sikeréről is híradás jött a szucsai front-ról, úgy magyarázták az eseményeket, hogy Japán belátta a kínai háború reménytelenségét, rájött, hogy nem bír a kínai óriással és békét akar kötni.

Aki azonban ismeri a japán sajtó helyzetét és súlyát, nem tulajdonított a Hocsí Simbun híradásának nagyobb jelentőséget. Mint egy Japánt megjárta ismerősöm mondotta: Japánban a kormánylapok híradásait is visszafelé kell olvasni. A japán kormányférfiak egyáltalán nem tulajdonítanak a sajtónak nagy jelentőséget, az ő felfogásuk szerint az újság múló szenzációkat tálat föl, amelyeken nem illik megütöközni. A helyreigazítás ott ismeretlen fogalom s a miniszterelnököt akár éjjelkor is föl lehet hívni telefonon, udvariasan nyilatkozik, de ezzel a maga részéről az ügyet le is zárta s nem törődik azzal, hogy szavait híven adták-e vissza, vagy sem. Nincs szükség helyreigazításra — mondják —, a tények majd ügyis rácafolnak az újságszenzációkra.

Aki mindezt tudja a japán sajtóról, az már is bizonyos szkepticizmussal fogadta a Hocsí Simbun „szenzációs” bejelentését és várta a tényeket, amelyek már is megcáfolták a „jólétesült” japán felhivatalost. De talán még várni sem kellett, elegendő volt lemérni az új japán kormány összetételét, vagy japán következetes hatalmi politikájának perspektívába kellett beállítani a következtetést: máris rájöttünk, hogy a kínai háború likvidálása egyszerűen lehetetlenség Japán számára.

Mit jelentett a japán kormány átalakulása. Az érdekelt államok baloldali sajtója szeretett volna irányváltozást felfedezni a kormányalakításban. Ezek a kombinációk megbuktak abban a percben, amikor az új kormánylista nyilvánosságra került. Ellenkezőleg, az új kormány személyi összetétele azt bizonyítja, hogy nem irányváltozásról, hanem a régi hadicélok érdekében történő tempógyorsításról van szó.

Az új kormányban öt tábornok foglal helyet és ez megadja az új japán politika „háborús” jellegét is.

Átmenetileg a miniszteri tárca még Kono Fumimaro herceg kezében van, ő a feudális Japán egyik legkimagaslóbb személyisége, az egykori öt kormányzó főnemesi család egyikének sarja. A kormány átalakítása óta a vezetés az ő kezéből ténylegesen a tábornok-miniszterekhez jutott.

Ezek között két kimagasló egyéniség van. Az egyik, Ugaki Kazusige, aki már több ízben volt hadügyminiszter, fontos missziókat teljesített Európában, Amerikában és Kínában s néhány évvel ezelőtt Kórea kormányzója volt. A jelenlegi kormányban a külügyi tárcát vállalta és valószínűleg majd ő vállja fel Kono herceget a miniszterelnöki székben.

A másik tekintélyes új kormánytag Araki Szádó, Japán reprezentatív katonai személyisége, a háborús párt szellemi vezére, akinek

döntő befolyása volt a Mandzsúria meghódítását célzó háború idején, 1932/33-ban. Az utóbbi időben háttérbe szorult, különösen az 1936 márciusában kitört katonai puccs óta, amelynek háttérében az ő irányító kezét sejtették. Ő az új kormány közoktatóügyi minisztere és most valószínűleg alkalma nyílik az ifjúság modern nevelését megvalósítani, amit, fasiszta és nemzeti szocialista mintára, már évekket ezelőtt tervezett. Határozottság, szókimondás jellemzi és a nemzeti célok példaadó, önzetlen szolgálata. A világháború idején Oroszországban tartózkodott és nincs senki Japánban, aki nála jobban le tudná mérni az oroszok katonai erejét. Elkerülhetetlennek tartja a szovjet-vel való leszámolást és ennek érdekében sürgeti Kína mielőbbi pacifikálását. Az ő befolyása nagyban hozzájárul ahhoz, hogy erőyes katonai intézkedésekkel kínaiak utolsó ellenállását is rövid időn belül letörjék.

Teljesen elképzelhetetlen, hogy ez a „tábornok-kormány” olyan politikát inauguráljon, amely szakítva a japán politika többéves céltudatos vonalvezetésével, egyszerre a kínai barátkozás útjára való lépést jelentené.

Ez annál is inkább elképzelhetetlen, mert Japánnak Kína meghódításához szinte létkérdést jelentő érdekei fűződnek. Majdnem tizenegy hónappal ezelőtt a japánok katonai operációkba kezdtek Csang-Kai-Sek kormánya ellen, ezt a háborús tényét egyszerűen „incidens”-nek nevezték és háború indítása helyett „büntető expedíció”-ról beszéltek. A nyugati hatalmak hipokrita szakkifejezéseinek használata semmit sem változtat azon a tényen, hogy Japán kihasználva az európai bonyodalmakat, a szovjet belső gyengeségét, az Egyesült Államok szociális zavaráit, feltétlen hegemoniája alá akarja hajtani Kínát, meg akarja semmisíteni a központi kormány részben modern eszközökkel kiképzett és felszerelt haderejét és Japán befolyás alatt alakítandó „autonóm kormányokkal” teljes politikai és gazdasági függőséget akar teremteni a kínai kontinensen. A cél tehát Kína feltétlen térdrekenyészítése és ezt Japánnak már annál inkább is el kell érnie, mert a világ felvevőképes államainak gazdasági elzárkózása és a szovjet esetleges megerősödése esetén beálló háborús veszély léteben fenyegeti a túlnépesedett szigetországot.

Walter János Isten képe a természetben

Ujabb, bővített és átdolgozott kiadás,
sok képpel. Fűzve 110 lef.

Ez a könyv nemcsak Isten létét bizonyítja, hanem azt is, mennyire valóban az a tudatos felvezetésnek szánt megállapítás, hogy a tudomány és vallás nem fér össze. Aki Walter János érdekes és végig élvezetes könyvét elolvassa, csakis arra a végső következtetésre juthat, hogy igazi tudomány nem képzelhető el vallásosság nélkül, mert minden a dolgok végső okára, Istenre mutat. Nem is szólva az emberi test és értelem csodálatos építményéről és bámulatos strukturájáról, a leggyorsabb fűszálban vagy a csillag hópehelyben is ott látjuk ragyogni a teremtő Isten végtelen nagyságát.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

A kényszerítő körülmények feltétlenül megállapítják Kína teljes legyőzésének szükségét, annak lehetőségét pedig megadja a máris japán kézre került fontos külkereskedelmi kikötők — Sangháj, Tientsin — vámbevételeinek és forgalmának ellenőrzése, továbbá Japán óriási — évenként egymillió — népszaporulata, amelyek erőforrásokat és az emberanyagot biztosítják.

Japánban a kínai kérdéssről azt tartják, hogy annak elintézése idő, pénz és véráldozat kérdése. Az igazi nagy erőpróba a szovjet-vel való leszámolás, mire ennek az ideje elérkezik, Kínában a japán uralomnak már zavartalanul biztosítva kell lennie. Az európai fejlemények — mondják — arra mutatnak, hogy a szovjet előbb-utóbb háborúba keveredik a nyugati hatalmán. Ez újabb ok arra, hogy a kínai háború teljes befejezését a legerélyesebb eszközökkel véghez vigye az új japán kormány.

Ez tehát az egyik ok, ami megcáfol minden olyan kombinációt, hogy Japán megváltoztatja kínai politikáját. Japán egy nagy leszámolásra készül és ennek a leszámolásnak ütközőterülete Kína lesz. Ezt a területet addig, míg eljön a nagy erőpróba, meg kell dolgozni, mertha ez nem történik meg, Japán esetleg végleg elveszíti a játszmát. Kína meghódítása, vagy amint Japánban mondják, pacifikálása, tehát Japán keleti hegemoniájának nem egy végső, mégesak nem is közbeeső állomása, hanem egy átmeneti lépés, amely után akarják megvalósítani a még nagyobb, ma még csak kontúrjaiban is alig sejtett további terveit, amelyekből azonban egyet már is látunk: a szovjet-vel való nagy leszámolást.

Tulajdonképpen minden békés megoldásról szóló hírcáfolatát azzal kellett volna kezdeni, hogy Japán világhatalmi terveiről van egy igen érdekes dokumentum, amely épp a közelmúltban volt tisztesedős. Ez a híres Tanaka-terv, amelyről tíz esztendővel ezelőtt a világsajtó heteken át cikkezett és vitakozott. A Tanaka-terv tulajdonképpen a mi nyelvünkön kifejezve egy memorandumféle, amelyet Tanaka báró, japán miniszterelnök, tíz év előtt nyújtott át Nippon császárnak. A Tanaka-terv valami indiszkrécio folytán nyilvánosságra került és bejárta az egész világsajtót, természetesen óriási szenzációt keltve. A japán kormány erőlesen cáfolta az „állítólagos” memorandum tartalmát s az ügy végül is lekerült a napirendről s meg is feledkeztünk volna róla, ha öt esztendő múlva nem következne be az a különös eset, hogy Japán hozzá kezdett a — Tanaka-terv megvalósításához. A Tanaka-terv lényege az, hogy Japánnak meg kell szereznie Ázsia hegemoniáját s ehhez az út Kína meghódításán keresztül vezet. Kínát — mondja a memorandum — nem lehet egyszerűen elfoglalni, hanem mindig egy-egy tartomány elfoglalására kell törekedni, itt „autonóm” kormányt kell létesíteni s úgy kell felmorzsolni a kínai óriást. Mandzsúria elfoglalása volt az első lépés s megszületett a japán befolyás alatt álló „önálló” Mandzsukuo. Ha a mostani kínai „incidens” lefolyását figyeljük, lehetetlen abban is észre nem venni a Tanaka-terv végrehajtásának egy újabb fázisát.

A tíz éves Tanaka-terv tehát elővalóság, s ha az európai és amerikai közvélemény már meg is feledkezett róla, a japán államférfiak hítek maradtak a volt miniszterelnök végrehozatalához. Az új japán kormány úgylászik ennek a szellemében igyekszik dolgozni. Európai szempontból a japán imperializmus sok veszélyt rejt magában. De az európai baloldal ezeket a veszélyeket felnagyítja, mert — nagyon egyszerű a kérdés — a szovjet keletázsiai bázisának megsemmisítését sejtí bennük. Viszont, ha nem kívénült baloldali doktrinák befolyása alatt állunk, észre kell vennünk, hogy Ázsia boldizálódását csak az erős nacionalizmusok tudják megállítani. És így Japán nacionalista politikája is végeredményben elsősorban egy féktelen és vad barbárizmus, egy mindennél veszedelmesebb tömegmozgalom elé emel gátat, tehát egy sokkal nagyobb „rossz” megelőzése. Nem is szólva arról, hogy tulajdonképpen erkölcsi alapjai sokkal szilárdabbak, mint a stalin imperializmusnak.

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldalon: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037-
Telefon: 12-27.

Cluj szerkesztő: **dr Sulyok István**
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Urnapja

Az Oltáriszentség ünnepe. Az Oltáriszentség szerzésének tulajdonképpeni emléknapja a nagy-csütörtök. Mivel azonban ez a nagyheti, mely egyházi gyászba esik, méltó volt, hogy külön ünnep rendezésnek az Oltáriszentségen való örvendezésnek is. Az Urnapjának megünneplése Belgiumból indult el hódító útjára a XIII. században. Néhány évtized kellett csak ahhoz, hogy ténylegesen és jogilag is kiterjedjen az egész Egyházra. Az Urnap szolozsmája Szent Tamás csodálatos szépségű alkotása. Az ünnepi szentmise evangéliuma előtti dicsőítő verset, a Lauda Sion-t is írta. Az urnapi körmenet szinte egyidejű az ünnepel magával.

Az urnapi körmenet a katolikus hívő számára a nyilvános hitvallás egyik legméltóságtelegesebb eszköze. Ma mindenütt felhasználják a tömegfelvonulások, a tömegben rejlt mozgató és vonzó erőket mindenféle tisztességes és tisztességtelen célokra. A tömeg magával viszi a felvonulásokra jelvényeit, zászlóját is. A mi körmenetünk hitvallás. A mi zászlónk az Ur Jézus az Oltáriszentségben. Ő a vezér is és örök, bizalmunk, öntudatunk forrása is. És ez magyarázza meg, hogy mi nem hatalmi célokat, nem gyűlölködő dacossággal, nem korteskedésből menetünk körmenetünkben, hanem a mennyországért, amely itt a földön az Oltáriszentségben ér el hozzánk és vonz ellenállhatatlanul maga felé. P. I.

Pacha püspök befejezte bérmautját. Timisoara. Saját tud. Pacha Ágoston dr megyéspüspök bérmautja során két napot töltött Ciocován. Kiosztotta a bérálás szentségét s a Kilczer Márton esperes-plébános buzgólkodására szótvezezer lei költséggel belsőleg teljesen restaurált templomot ünnepélyesen consecrálta. A püspök tiszteletére nagyszabású fogadtatást rendeztek, amelyen a hatóságok, felekezetek és egyesületek képviselői is megjelentek. Közben a püspök Ghiladon, majd Ciocováról távozva, Conacul-Iosif helységben is bérmaut. Ezzel a tavaszi bérmaut befejeződött s a megyéspüspök visszatért Timisoarára.

A DUNA-BIZOTTSÁG UJ SZÉKHELYE. Bécsből jelentik: A nemzetközi Duna-bizottság elhatározta, hogy székhelyét augusztus 1-től Belgrádba helyezze át.

Agyszéllhűdés érte Vank Istvánnét. Oradea. Saját tud. A régi békeévek diadalmas színházi estéinek ismert oldalai hőse volt Vank Pista, az öblös hangú baritonista. A jellegzetes segéd-színész hirtelen halt meg s özvegye ekkor a színháznál keresett kenyeret, ahol mint sugonót alkalmazták. Vankné, — aki régebből maga is apró színpadi sikerekre tekinthet vissza — öreg kora miatt mostanában már nem volt a színház tájékán látható. Fiával együtt a Pasteur utca 38 számú házban húzódott meg, amelynek kertjében most miközben virágaival foglalatoskodott agyszéllhűdés érte. Beszállították a kórházba és ott a 10-es számú kórteremben helyezték el. Bizonyos, hogy sokan meglátogatják majd azok közül, akiknek emlékezetében Vankné neve sok feledhetetlen, vidám színházi estével összeforrt.

A sibiui „Sancta Ursula” intézet és internátus már most felvesz növendékeket. A 7 osztályú elemi iskolába, a gimnáziumba és a 2 éves továbbképző tanfolyamba, ahol nyelvi, kereskedelmi és háztartási kurzusok végezhetők, továbbá a jelentkezők rajzban, zenében festészetben, szabásban, varrásban és kézimunkában is továbbképzést nyerhetnek.

*** Hosszú idő óta fekvő betegek a természetes „Ferenc József” keserűvizet nagyon szívesen isszák és annak gyors, biztos és mindig kellemes hashajtó hatását általában dicsérik. Kérdezze meg orvosát.**

Nyissa ki szemét!

Mindig előfordul, hogy utánzatok kerülnek a piacra, amelyeket mint olcsóbb „aspirin” ajánlanak. Azonban ezek egyike sem „aspirin” és használatuk egészségére hátrányos következményekkel járhat.

ASPIRIN
TABLETTA

csak a „Bayer” KERESZTTEL valódi!

Uj időközi bizottság. Timisoara. Saját tud. A kereskedelmi- és iparkamara élére új időközi bizottságot neveztek ki. Az új bizottság elnökének Gurcaneanu Eduard nyugalmazott ezredes, — bankigazgatót választotta meg.

Lapunk legközelebbi száma, tekintettel Urnapjának ünnepére, pénteken a rendes időben jelenik meg.

Felhívás az oradeai háztulajdonosokhoz. A légügyi hivatal irodájában azt a felvilágosítást nyertük, hogy a légvédelmi szervezkedés kérdésében eddig már jelentéssel kötelezett háztulajdonosok közül, igen kevesen tettek eleget a légvédelmi kimutatások kitöltését és betérjesztését tárgyozó kötelezettségüknek. Minthogy pedig ennek indokolatlan elmulasztása igen súlyos bírságolásokhoz vonhat maga után, arra kérjük háztulajdonosainkat, hogy a mulasztást sürgősen pótolják. Ha pedig ennek valami akadályja volna, illetve, ha a kimutatások kitöltése az ügyvezető elnökünk által szerkesztett és rendelkezésre álló kitöltési mintalap használata mellett is nehézségekbe ütközne, Szövetségünk irodájában (Rimánóczy-utca 8. és Avram Jancu-u. 17. sz.) készségi adjuk meg a szükséges további felvilágosításokat. A Háztulajdonosok Szövetsége ügyvezető elnökére.

Nyomora miatt öngyilkos lett egy hatgyermekes kutasó. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Asztalos Ferenc 54 éves igodini kutasómester nagy nélkülözések között élt hatgyermekes családjával. Az utóbbi időben annyi munkája sem akadt, hogy a pusztá kenyeret megkereshesse családjának, ami annyira elkeserítette, hogy bezárkózott a faszinbe és dróttal felakasztotta magát a gerendára. A súlyos helyzetbe került család segélyezésére a község lakossága társadalmi mozgalmat indított.

KIFOGTÁK A SOMESBÓL A SATUMAREI TISZTVISELŐ HULLAJÁT. Saját tud. Tegnapi számunkban beszámoltunk arról a halálosvégi furdásról, amelynek áldozata Dézsi Sándor 44 éves satumarei Dacgyári tisztviselő lett. A tisztviselő hulláját két nap múltán Marian Augustin, a 87. gyalogezred őrmestere fedezte fel a Gyöngyösi lanka mellett, a folyó közepén. Az őrmester csónakba ült, kivonszolta a holttestet a partra, majd értesítette a rendőrséget. Az ügyészség, mivel büntény gyanúja nem forog fenn, megadta a temetési engedélyt.

Felvételi vizsga a clujai római katolikus főliceumban. A clujai római katolikus főliceumban június 22-én, reggel 8 órakor kezdődnek az I. osztályba történő felvételi vizsgák. Jelenkezéni az alábbi okmányok szükségesek: 1. Állami anyakönyvi kivonat. 2. Keresztlevél. 3. Állampolgársági bizonyítvány másolata. 4. Ujraoltatás. 5. Elemi iskolai bizonyítvány.

Gyilkoserejű vihar vonult végig Magyarországon felett

Budapestről jelentik: **Hétfőn hatalmas vihar vonult végig az egész országon és mindennél nagyobb pusztításokat végzett.** A viharnek több áldozata is van. Vámosgyörkön a villámcsapás egy bojtárt megölt, egy csordást súlyosan megsebesített. Nagyfügeden egy gazdát, Járókszálláson egy munkást sujtott agyon a villám. Doznaházán két fiatal fiút, akik egy kunyhóba menekültek, a lecsapott villám halálra sujtott. Sajócségen egy földműves családjával együtt a vihar elől egy boglya tövébe húzódott. A villám beleszapott a boglyába, a földművest agyonsujtotta, családja tagjainak semmi bajuk nem történt. Szegeden a villám agyonsujtott egy gazdát, két fiát pedig súlyosan megsebesítette. Deck községben egy gazdát sujtott agyon a villám.

A sibiui belvárosi római katolikus egyházközség mély fájdalommal tudatja, hogy érdemes gondnoka és plébánia hosszú éveken keresztüli „szegényatyja” Gaudi Eduard ny. alezredes-mérnök, több katonai érdemrend és kiténtetés birtokosa, rövid súlyos, de keresztény türelemmel viselt szenvedés után e hó 12-én, a haldoklók szentségeivel megerősítve, elhunyt. Az Egyházközség soha nem muló hálával őrzi munkás érdemeiben gazdag életének emlékét. Temetése f. hó 14-én délután volt a köztemető kápolnájában. Az engesztelő szentmiséldozatot folyó hó 15-én, szerdán délelőtt 10 órakor mutatták be a plébánia templomban.

A fővárosban hűhullám pusztított, a Buceai környékén havazott. Bucuresti. Saját tud. Kedden egész nap rendkívüli hőség volt Bucurestiben. A késő éjjeli órákban pedig felhőszakadás volt. Délben hatalmas szélvihar s hideg eső volt Predeal környékén. A Buceien ugya havazott, mint a téli derekán.

Meghalt Bikfalvy Albert, a satumarei volt Magyar Párt alelnöke. Saját tud. Súlyos gyásza van a satumarei magyarságnak. Tegnap reggel 69 éves korában hosszas betegeskedés után meghalt Bikfalvy Albert a megye egyik legtekintélyesebb földbirtokosa, a volt Magyar Párt alelnöke. Az elhunyt földbirtokos holttestét Zalăura szállították és ott a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Csempészvilág a román-cseh határ mentén. Sighet. Saját tud. Valea-Viscului közelében a határ- és vámőrök a cseh-román határmentén egy többtagú csempésztársaságra figyeltek fel. Megadásra szólították fel a csempészeket, akik azonban tovább folytatták útjukat. A határőrök erre riasztó sorúzet adtak le, mire a csempészek is lövésekkel válaszoltak. Néhány percnyi csatározás után a csempészek, végül is — belátva, hogy tulerővel kerültek szembe — eldobták csomagjaikat s az éjszaka leple alatt elmenekültek. A vámhatóság az eldobált csomagokat felbontotta s ekkor megállapítást nyert, hogy a lefoglalt csempészarú értéke 100 ezer lei. A vámhatóságok egyébként még egy másik csempészt is fedeztek fel és pedig a Sighet—Satumare között közlekedő vonaton, ahol egy Sichernmann Miklós sighetii lakos által feladott és Marghitara irányított csomagban 600 pár selyemharisnyát találtak. A csempészarút természetesen lefoglalták és egyszerűen nyomozás indult Sichernmann után, eddig azonban csupán annyit sikerült megállapítani, hogy ilyen nevű egyén nem él Sigheten.

Tűzvész a fővárosi katonai muzeumban. Bucuresti. Saját tud. Szerda hajnalban még kiderítetlen okokból tűz ütött ki a Carol parkban levő katonai muzeumban. A tetőzet nagyobb része rövid idő alatt lángokba borult. A kivonult tűzoltóság nagy erőfeszítéseket tett a tűz elfojtására, amely reggel nyolc órakor még égett.

Gázolt az oradeai gyorsvonat. Cluj. Saját tud. Az Oradea felől érkező gyorsvonat tegnap a kora délelőtti órákban Huedintől néhány kilométerre elgázolta Valcelean Teodor huedini gazdálkodót, volt községi bírót. A hatóságok megindították a nyomozást annak kiderítésére, hogy véletlen balesetről vagy öngyilkosságról van-e szó.

Gyilkolt a transmisszió az egyik clujai fűrészgárban. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Sánhtha István 20 éves legény a helybeli Gál-féle fűrészüzemben volt munkásként alkalmazásban. Munka közben meg akarta igazítani a gőzgép transzmissziós szíját. A szíj azonban elkapta és a hatalmas gőzgép lendítő kerekéhez sodorta. Mire a gépet meglehetően állítani, a lendítőkerék valóssággal feldarabolta, úgy hogy rövid kinlódás után meghalt.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindennél a „MAGYAR LAPOK”-at.

SPORT

Labdarugó V. B.

Brazília — Csehszlovákia 2:1 (0:1)

Bordeaux, jun. 14. A múlt vasárnap döntetlenül végződött cseh—brazil labdarugómérkőzést kedden délután játszották újra huszezer néző előtt a bordeauxi stadionban. A cseh csapat nélkülözötte Planickát és Nejedlyt, akik az előző mérkőzés során olyan súlyosan megsérültek, hogy kórházi ápolásra szorultak. Nem játszhatott Riha sem, valamint a brazil csapatból Machado és Poracia az előző mérkőzésen tanúsított sportszerűtlen magatartásuk miatt.

Az első félidő a csehek fölényét mutatta, amikor a 18-ik percben a csehek Kopecký góljával vezetéshez jutnak. A második félidőben az irtózatossághoz érkező cseh csapat a brazilok a tizedik percben Leonidas góljával egyenlítőnek, majd a huszonnyolcadik percben Robertson beállítja a végeredményt. A csapat ezután már csak a védekezésre rendezkedett be és az eredményt sikerült is tartania. A győztes brazil csapat következő ellenfele így Olaszország lesz.

A KAC véglegesen megnyerte a Schenker kupát

Clujról jelentik: Vasárnap és hétfőn rendezte meg a KAC két vándordíjas vívóversenyét a római katolikus gimnázium tornatermében.

Schenker Kupa szenior kardcsapatok számára: KAC—NSE 11:5. A KAC-ból Hintz Gy. 3. Mezey 3, Losonczy 3 és Kókóssy két győzelmet, az oradeai csapatból Szántay 2, Salamon 2, dr Weimann 1, Barabás 0 győzelem. A végeredmény kialakulása: 2:0, 2:1, 7:1 9:2, 10:3, 10:5, 11:5. A KAC véglegesen megnyerte a kupát, mert ötször sorrend nélkül védte.

Viola Kupa junior kardvívók számára. 1. Dr Sárly KAC 5 győzelem, 2. Dr Weimann NSE 5 győzelem, 3. Guráth KAC 4 győzelem. 4. Dr Király KAC 3 győzelem, 5. Locot, Nicola CSC három győzelem. 6. Telmányi KAC egy győzelem. 7. Pop CSC 0 győzelem. 11 induló. Pontversenyben: 1. KAC 16 pont. 2. NSE 7 pont. 3. CSC 1 pont. A KAC most negyedszer védi a serleget.

Mindkét napon Marinescu, Románia sokszoros vívóbajnoka látta el kiütőn és közmegelegedésre a versenybíróság elnöki tisztét. Dr Cosma vívókerületi elnök külön beszédben köszöntö meg Marinescu kiváló, pártatlan és hozzáértő működését. Vasárnap Berkes NSE, Guráth és Bartunek KAC Weisz Haggibor volt a zsüri összetétele, míg hétfőn Altmann Haggibor, Szántay NSE, Losonczy, Hintz Gy. és Szele Márton KAC zsüri működött közmegelegedésre. Cosma elnök beszéd kíséretében adta át a Schenker kupát a KAC-nak, kiemelve az alapító Schenker mester hervadhatatlan érdemeit a vívsport fejlesztése terén.

Kovács győzött Bosmans ellen. Budapestről jelentik: Az MTK nemzetközi atlétikai versenyének eredményei: 100 méter: Gyenes 10.9 mp., 2. Kiss 11 mp. 400 m.: 1. Görköi 49.1 mp., 2. Vadas 49.1 mp., 3. Sarti olasz 49.7 mp. 800 méter: 1. Harsányi 1 perc 57.4 mp., 2. Gombos 1 perc 58.7 mp., 3. Manganelli olasz 2 perc 02 mp. 1500 m.: 1. Iglói 4 perc 01.4 mp. 2. Hires 4 perc 04.8 mp. 10.000 méter: 1. Szilágyi 31 perc 42 mp., 2. Kelen 31 perc 43 mp. A világhírű finn Virtanen nagy meglepetésre feladta. A nagy meleg és laza pálya magyarázza az eredményt. 400 gát: 1. Kovács 54.7 mp., 2. Bosmans belga 54.8 mp. Diszkoszvetés: 1. Madarász 45.35 méter. 2. Biaincani olasz 43.32 méter. 100 méteres női meghívási: 1. Valla olasz 12.8 mp. 80 méteres gát női: 1. Valla olasz 12.7, 2. Koles magyar 14.3 mp.

Legújabb könyvek:

Toth Tihamér: Üdvözlégység Oltáriszentség . 223 lei
Gerely Jolán: Ha tudnád 90 „
Schmidt: A megváltás szolgál 162 „
Poppe: Eucharisztikus nevelés módszerei 44 „

Megrendelhetők: KÖNYVOSZTÁLYUNKNAL.

ÍME EGY EMBER, AKI MEZEI MUNKÁT VÉGEZ

Izmai — a mindennapi, állandó munkában — megacélosodnak. Melle — amelybe reggeltől-estig friss levegő hatol — széles és erős. Szervei jól működnek, egészsége tökéletes.

AZ IRODAI TISZTVISELŐ

Ugyanakkor, akinek háta munkája fölé görnyed, órákon át mozdulatlanul ül és elhasznált levegőt lélegzik be, egészen más körülmények között él. Épp ezért, az esetek 80 % -ban rossz a vérkeringése, mája duzzadt, székrekedésben szenved, így állandóan rossz a közérzete. Egészségi állapotát a következőkben foglalhatjuk össze: meglassult anyagcsere, azaz a mérgező anyagok és salakok tökéletlen kiválasztása. Ilyen esetekben az URODONAL kúra nagyon hasznos. Rendszeresen kiválasztja és eltávolítja az összes ártalmas anyagokat; tehermentesíti a májat, rendszeressé teszi az epe kiválasztást, dezinficiálja a beleket, rugalmassá teszi a vérereket és revitalizálja a vért.

URODONAL

A LEGJOBB REUMA ELLENI SZER

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRKA

Megjelent Bözödi György „Székelybánja” című tanulmánykötete

Mit mond könyvéről a fiatal író?

Bözödi György, a székely regényíró már hosszú esztendőket óta tanulmányokat folytat a Székelyföldön s ezekben a tanulmányaiban, amelyek különböző lapokban jelentek meg, a székelység mai gazdasági, társadalmi és kulturális viszonyaival foglalkozik. Bözödi az esztendőket óta folytatott tanulmányokat most rendszeresítette, egységbe foglalta és külön kötetben jelentette meg a *Székely bánja* címen. A kötet tulajdonképpen az ardeali fiatal írók kalácsa-kiadásában jelent meg. Tizenhét fiatal ardeali író állott össze, hogy Bözödi György minden bizonnyal nagy feltűnést keltező kötetét napvilágot láthasson. Ezek a kiadók a következők: Abafáy Gusztáv, Balogh Edgár, Bányai László, Bözödi György, Flórián Tibor, Hegyi Endre, Jancsó Elemér, Jordáky Lajos, Kiss Jenő, Kovács György, Kovács Katona Jenő, Lőrinczi László, Nagy István, Szabédy László, I. Szemlér Ferenc, Szenczei László és Wass Albert gróf, tehát valamennyi számottevő ardeali fiatal magyar író. A tanulmányokat 22 fénykép is kíséri, amelyeken a szerző a székelység mai helyzetét képekben is bemutatja.

Bözödi György kötetét, amely a cluji Minerva-nyomdában készült, a napokban hagyta el a sajtót.

Bözödi György egyébként most megjelent könyvéről a következőket mondotta:

— Ennek a könyvnek is célja van, mint minden könyvnek. Célom az volt megírásával, hogy az ardeali magyarság legnagyobb egységben élő csoportjának, a székelységnek mai helyzetét összefoglalóan, nagy vonalakban megrajzolva, fölmérjem azokat az adottságokat, amelyeknek alapján meg lehessen keresni a jövőre nézve egy szervezettebb gazdasági és szellemi élet módjait és lehetőségeit, kisebbségi küzdelmünk érdekében. Nem szorítkozhattam kizárólag a mai élet keresztmetszetszerű rajzára, a kérdésekbe való mélyebb behatolás szükségessé tette az előzmények, a történelmi kialakulás vázlatát. A múlt tévedései talán a jövő tanulságai lehetnek. Reményünket önmagunk erejébe kell vetnünk, nem a mások segítségébe és belső erői csak úgy nyerünk, ha megtisztítjuk szemléletünket és közelebb visszük a valósághoz. Ha nagy tévedéseket és mulasztásokat kellett megállapítanom a múltban,

ezt nem kevés fájdalommal tettem, mert érzem, kisebbségi helyzetünk fokozott felelősséget és fokozott körültekintést követel meg az írótól a letűnt idők bírálatánál. De az igazság és a jövő érdekében vállalnom kellett a küzdelem súlyát, nehézségeit és veszedelemét.

— Elsősorban azokra az új kezdeményezésekre, gazdasági és szellemi összefogási próbálkozásokra szegedtem tekintetemet, amelyekre a közhatalomváltozás óta itt-ott vállalkoztak és amelyek kiemelkedő szigeteket képeznek kisebbségi életünk sivatár tengereiben. Sajnos, ezek a szigetek ritkák és nagy az út egyiktől a másikig, közben pedig mély a tenger. Ne csodálkozzék tehát valaki, ha több vizet kell látnia mint kiemelkedő és megnyugtató szárazföldet. A székelység pusztul és pusztulása nem mai keletű, nem csupán a mai helyzet következménye. Nagy bűnök gyökere, a gazdasági elmaradottság, a szegénység, a kivándorlás és szétszóródás, messzire visszanyúl és ezek mellé a kisebbségi sorssal járó újabb veszedelmek csatlakoznak. A szétszóródás ma nagyobb méretű, mint régen, az anyagi érvényesülés és a szellemi élet elé gátak emelkedtek, mint megáradott fát pusztítja a népet sokféle népbetegség: egyke, vérhaj, alkohol, tüdővész. Nem volt céltom ennek a pusztulásnak a maga teljességében való megdöbbentő feltárása, ezt a kimutatások hiánya ma még lehetetlennek is tenné, hanem mint mondtam, a biztató jelenségek irányították figyelmemet. Könyvem hiányos, ha valaki a székelység szellemi és gazdasági életének teljes képét keresi benne, de mindazt ismerteti, ami számottevő kísérlet történt ebből a pusztulásból való kivételre.

— A magyarságot Európa keleti orszamének nevezik előszeretettel, a székely nép pedig még a magyarságnak is külön orszama volt. És az orszam sorsa mi lett? Az, ami lenni szokott: elbukott a harcban, legelőbb. De még nem halt meg, csak sebeiben vérzik és hiszem, hogy gyógyítani is lehet. Ezt szeretném megmondani.

A fiatal székely író tanulmánykötete — amelynek részletes ismertetésére még visszaférünk — minden bizonnyal megérdemelt feltűnést fog kelteni.

LEGUJABB

A cseh sajtó élesen támadja az önkormányzati követeléseket

Prágából jelentik: A cseh sajtó továbbra is kerekén elutasítja az önkormányzati engedelményt, sőt egy-két lap még a szokottnál is élesebb hangot üt meg. A *Nova Doba* című szociáldem. lap követeli, hogy sujtjanak le az irredentákra és a nemzetiségi vidékeken összpontosítsák az államhatalom erőit. A *Narodni Noviny* döntő tetteket vár és hangoztatja, hogy az önkormányzati tárgyalás nem jelent mást,

mint a köztársaság egyrészének átengedését egy ellenséges mozgalomnak. A *Severocesky Denik* című baloldali lap azt írja, hogy mielőtt a köztársaság belemenne ebben a szegényteljes megalázásba, a nép végső küzdelemben fogja megvédeni jogait. A *Lidové Noviny* aggódik az állam katonai biztonságáért arra az esetre, ha a határvidék közművei az önkormányzatok kezébe kerülnek.

A sárga-folyam árvize folyton növekszik

Százötvenezer a halottak száma. — Rengeteg falut és kisebb várost nyelt el az áradat. — Az egész japán haderő visszavonul Kai engtől

Londonból jelentik: A Sárga folyam áradása másodpercenként négy lábban emelkedik. A helyzet igen súlyos. A japánok már feladták a hőm-pálygó árral szemben a küzdelmet. A japánok maguk mondják, hogy csupán Csung-Mau vidékén a lakosságból 150 ezer ember vesztette életét a pusztító árban. Rengeteg falut és kisebb várost nyelt el már eddig is a vadul tajtékzó beltenger.

A Sárga folyamot különben is Kína bánat-folyójának nevezik, mert már a múltban is többször leírhatta a pusztítást okozott áradásaival. A től tartanak, hogy a folyam Kaitengtől északra is ártéri a gátat és az egész japán haderő kénytelen lesz visszavonulni.

Tokióból még nincs híradás.

A világsajtó Chamberlain beszédéről

A német lapok dicsérik az angol kormányelnök bölcsességét

Londonból jelentik: A világsajtó nagy érdeklődéssel foglalkozik Chamberlain alsóházi beszédével. Az angol konzervatív sajtó kedvezően fogadja a miniszterelnök kijelentéseit és dicséri annak bölcs belátását. Ezzel szemben a baloldali lapok hevesen támadják a kormányelnököt. A *Times* hangoztatja, hogy nagy veszélynek tenné ki magát a kormány, ha feláldozná a benemavalkozás politikáját. A *New Chronicle* elégedetlen Chamberlain magatartásával és azt írja, hogy ma elsősorban tettekre van szükség. A *Daily Herald* hangoztatja, hogy habozó magatartásával Anglia koe-

kázhatja saját tekintélyét.

A francia lapok közül a *Matin* örömmel állapítja meg, hogy Anglia nem szándékszik megtörő intézkedéseket tenni Burgossal szemben. A baloldali *Oeuvre* megállapítja, hogy a beszéd olyan volt, amilyenre el voltak készülve.

A német lapok közül a *Berliner Tagblatt* szerint Chamberlainnek ebben a kétségtelenül kényes helyzetben tanusított állásfoglalás bölcsességével és józanságával tűnik ki. A *Völkischer Beobachter* szerint Chamberlain beszéde bölcs államférfiúi nyilatkozat volt.

Ausztria angliai kölcsöne és Németország

A visszafizetést nehezíti, hogy a kölcsönt az „Anschluss” ellen vetették föl annak idején

Londonból jelentik: A *Reuter* berlini levelezője az osztrák kölcsön kérdésével foglalkozik és valószínűnek tartja, hogy Berlin idővel olyan tervet javasol, mely szerint a kölcsön törlesztéséhez szükséges márka-összeget külön számlára fizetnék, vagy megjelölt banknak utalják át, ha majd az erre szükséges idegen devizák rendelkezésére állnak. Meglehet, hogy a német hatóságok a kölcsön feltételeinek módosítását javasolják. Németország belső kereskedelmi helyzetének figyelembevételével. Feltűnik, hogy Németország el akarja kerülni a fizetés-megtágadás bélyegét, de meg akarja értetni, hogy a német adózó nem fizethet olyan kölcsönért, amelyet az Anschluss meggyújtása céljából vettek fel annakid.

Horthy Miklós magyar kormányzót születésnapja alkalmából ünnepelték a magyar parlamentben

Budapestről jelentik: Korniss Gyula elnök szertán délelőtt tíz órakor nyitotta meg a képviselőház ülését. A kormány összes tagjai és a képviselők nagyrésze fekete ruhában jelent meg. Korniss elnök megemlékezett a kormányzó születésnapjáról. Kijelentette, hogy az egész nemzet mély tisztelettel és hálával ünnepli születésnapja alkalmából a kormányzót, aki immár közel husz év óta folytatja az ország ujjaépítésének nagy-szerű munkáját.

Hunyady János és Kossuth Lajos kormányzói székében — ugymond — az otrantói hős ül, de a csaták hőseiből a béke hőse, a katonából államférfi lett, aki a nemzetet új életre keltette. Áldja és védje őt meg az Isten.

Korniss beszédét az egész Ház lelkes tapsal fogadta. Ezután Sztaranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter benyújtotta a hegyközségekről szóló, Reményi-Schneller pénzügyminiszter pedig a szesztorvény-javaslatot.

Az appropriációs vitában elsőnek Eckhardt Tibor szólalt fel. Kijelentette, hogy a kormány-pro-

* Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kor-tyonként elfogyasztva, igazán remek hashajtó. Kérdezze meg orvosát.

gram ellen komoly kifogás nem emelhető és az megfelel minden magyar ember közös felfogásának.

Archiadatok

Egy szó ára 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. „Cim a kiadóban” további 10 lel. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lel. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Lakás

Szoba,
konyha, előszobás lakás kiadó. — Bodnár, Oradea, Str. Tache Jone-scu 45. szám.

Butorozott

nagyobb tiszta szobát keresek, lehetőleg magános családnál. Anya és leánya részére. Címet a kiadóba kérek „Nyugdíjas” jellegre.

Egyszoba,

konyha, előszoba kiadó július 1-re. Oradea Str. Oltenia 8. szám.

Kiadó

egy üzlethelyiség azonnalra. Oradea, Strada Alexandri 13.

Két

utcai szobás, komfortos lakás augusztusra kiadó. Oradea, Andrei Muresanu 14.

Három- és kétszobás

fürdőszobás lakások augusztus 1-re kiadók. Érdeklődni: Oradea, Oltenia-u. 2. szám.

Egy

és kétszobás lakás kiadó Cim: Oradea, Str. Co-drilor 11 szám.

2 szobás

komfortos lakás aug. 1-re kiadó. Oradea, Regele Ferdinand 49. illetve Str. Parintele D. 7. szám.

Két szoba,

előszoba, konyha, kamara mellékhelyiséggel kiadó július 1-re. Cim: Oradea, Str. Con-sanziană 25. szám.

2 szobás

előszobás lakás azonnalra kiadó. Oradea, Str. Barier 5. szám (Colonie Pociány).

Központban

udvari parkettás szoba és konyhából álló lakás, szeptember, esetleg augusztus 1-re kiadó. Értekezni: Oradea, Str. Moldova 2.

Két

szoba, konyha, kamra kiadó a Katalin-telepi templom mellett. Oradea, Prága-u. Villany van.

2 szoba

konyha azonnalra kiadó. Oradea, Str. Petőfi 24. szám.

Kétszobás

utcaillakás kiadó aug. 1-re. Vasredőny eladó. Dr. Bozsodi, Oradea, Pável-utca 17.

Adás-vétel

Jégszekerény

jókarban lévő eladó. 10 kötet „Uj Idők” olcsón eladó. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 19.

Eladó

költözés miatt fehér zománcozott három karikás asztaltakarék-tűzhely, kisebb Meteor-kályha, hálószoba, konyhabutor és többféle háztartási cikkek. — Oradea, Str. Regele Carol 31., ajtó 7.

Eladó

költözés miatt olcsó áron bronz ebédő lámpa, 1 mt. metszett tükör, lisztes láda és fajtízta harci nőtény kanári madarak. Érdeklődni déli órákban. Oradea, Str. Joan Ciordas No. 29.

Eladó

kazán, gőz fejlesztésre, üzemben megtekinthető. Oradea, Bul. Regele Ferdinand 44. Papir-árúhá

Üntöttvas

fürdőház, jókarban eladó. Oradea, Str. Vla-huta 38. szám.

Jégszekerény

jókarban lévő eladó, fűszeresnek alkalmas. Oradea, Str. Regele Carol II. 19.

Stingl

zongora eladó. Oradea, Str. Wilson 9-a.

Különféle

Fűszerüzletet

forgalmas helyen átvetelre keresek. Címet a kiadóhivatalba kérek „fűszerüzlet” jellegre.

Monogramozást,

hímzést, szépen és olcsón készítek. Oradea, A. Muresanu 5. udvari lakás.

Gyümölcseltevést

és főzelékek befőzését vállalja nyugdíjas tanítónő. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 51.

Veszek

aranyat, ezüstöt, briliánsot. Herbst ékeszer-áruház, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 3.